

פ ר ט י כ ל ח.ס.א

ישיבה ט"ו/2 של ועדת הכלכלה

ביום ג', י' באדר, התש"י (27.2.1950)

בשעה 11.00 לפה"צ.

חברי הועדה

נוכחיו:

- מ. בדר - היו"ר
- א. בהיר
- ש. גורן
- י. גיל
- א. חושי
- צ. יהודה
- א. כהן
- ח. לנדאו
- א. ציזלינג

סגן

צ. זילביגר - יועץ מספטי

- מ. אונא
- מ. זילנר
- ט. לביא
- א. מזור
- פ. נפתלי
- א. רקנטי

נעדרו:

סדר-היום: חוק רשות הפיתוח תש"י - 1949.

פותח את הישיבה.

היו"ר מ. בדר:

היות ועלינו להחליט בענין סעיף

4, נחמה עד שיבואו חברי נוספים ובינתיים נעבור על סעיפים אחרים.

ביקשתי בישיבה הקודמת ששר האוצר

א. ציזלינג:

ימציא לוועדה את החומר הכרוך בבעית

מכירת קרקעות. הצגתי טורה של אלות ואני חוזר ומציע טועדת

הכלכלה לא תסיק מסקנות לפני שנקבל את החומר בענין זה והדיון

לא יהיה קטור בסעיפים אלא בבחינת הענין.

הועדה לא תוכל לחכות עד שתקבל

היו"ר מ. בדר:

את החומר כי ענין זה מסולב עם

היו"ר מ. בדר:

ענין חוק הנפקדים. גם אם עבודתנו תהיה מקוטעת אין דרך אחרת אלא
לנסות לסכם את הדברים. אם חוק הנפקדים לא יובא להחלטה היום,
נסתדל להשיג את החומר.

א. בהיר: חוק הנפקדים מוכרח לבוא להחלטה
כי תקפו פג ב-28 לחזו.

א. חוסי: אני מציע לעבור על הפרק הראשון -
פירושים, בהצעתו של חבר-הכנסת
ציזלינג.

א. ציזלינג: אם לא תהיה הצבעה, אינני מתנגד.

היו"ר מ. בדר: קורא את הסעיף 1. "נכס" בהצעת
המטלה: "נכס" בחוק זה, כולל
מקרקעין ומטלטלין, וכן זכויות וטובות הנאה שכל סוג שהוא."

א. ציזלינג: אם הצעתי תיפול, אכניס בסעיף
זה הסתייגות אלטרנטיבית ואגדיר

את המושג "נכס" - מה שלא עשיתי בהצעתי הקודמת - בסקום לומר: "כולל
מקרקעין ומטלטלין... ואציע: "כולל בניינים ומטלטלין? ולהוציא את
המלה "מקרקעין", בנין אפשר למכור גם בלי המקרקע.

א. חוסי: אינני חושב שאנחנו צריכים להסתייג
בענין הפירושים, כי אצל חבר-הכנסת
ציזלינג ישנה כוונה מסוימת אשר איננה בתוך החוק. היתה לו רשות להציע
ואנחנו צריכים להצביע. אני מציע שזו תהיה הסתייגות לכל פרק הפירושים
ולא הסתייגות לכל סעיף מסנה. בהצעת המטלה ישנו רק סעיף אחד בפירושים
ובהצעתו של חבר-הכנסת ציזלינג ישנם תשעה סעיפים.

היו"ר מ. בדר: אבל בחוק ההעברה לרשות הפיתוח לא
מוגדרות סמכויות רשות הפיתוח.

צ. זילביגר:

בהצעת משרד-המספטים היו תפקידים
מפורטים אך המסמלה החליטה להוציא

את זה.

ט. גורן:

טר האוצר הטביר דבר זה בפעם קודמת.

א. ציזלינג:

המוטג רשות פיתוח, זהו מוטג קיים.
אבל אין הלכות קבועות מה זה פיתוח
ומה המסכויים הקבועות של הרשות. אני מוכרח לומר שאין זה מתקבל על
הדעת שהמסמלה תציע חוק ותקרא לחוק "רשות פיתוח" ולא תגדיר מה פירוט
הפיתוח, מהי הפרוצדורה, מהם המוסדות ולמה הכוונה. אני אסמור לעצמי
את הזכות להציע לטבות את שם החוק, לא "רשות פיתוח" כי אם חוק "רשות
מכירה", כי אין בחוק מלה כל שהיא על טבמות הפיתוח והמוסדות, אלא
רק על זה שאפשר למכור. אי-אפשר להטות את התוכן כי אם צריך להתאים את השם
לתוכן. מסום שאני מעוניין בפירוט הכנסתי גם את התוכן. ישנו ערך
לדבר שהיה סיקול כזה גם למשרד-המספטים והמסמלה צריכה לתת הסבר מדוע
היא קורא לחוק "רשות פיתוח", אם אין בו שום דבר על פיתוח אלא על
מכירה.

ח. לנדאו:

השאלה של חבר-הכנסת ציזלינג בהחלט
נכונה. אין כל הגדרה מהי טבותה של
רשות הפיתוח, למעשה היא חובקת זרועות עולם ואין דבר שלא תעשה.
מבחינה זו יש לי חששות דצינייים מאוד. התווכחנו על נקודה זו והעליתי
פעם רעיון שיפדט; באם תעשה את אשר תעשה, מה המקורות סמם תינוק את
החומר לעטייתה. אבל אנחנו יודעים לסמ מה בא דבר זה ואיננו יכולים
לפרט באשר אז נצטרך לפרט ולכתוב נכסים של ערבים, גרמנים וכדומה,
וזה אינו רצוי.

א. חוסי:

אין לומר שלא מוגדרים התפקידים של
רשות הפיתוח, אני מסכים עם חבר-
הכנסת לנדאו שהיא חובקת זרועות עולם. בסעיף 3 נאמר שרשות הפיתוח

א. חוסי:

רשמי: "לבנות, להקים, לטול, למנות, לתקן..." ועוד ועוד. אין לומר
שלא כתוב מה תעשה, חבר-הכנסת לנדאו טוען לכתוב יותר מדי. מה שיש
בהצעתו של חבר-הכנסת ציזלינג אלה פירושה יותר בלטרסטיות מאשר
עניינים, כי זה כתוב בתכנית הממשלה ובכל מיני תקומות אחרים.

היו"ר מ. בדר: זה לא כל כך פשוט. מה שמציע

חבר-הכנסת ציזלינג זה הקמת מוסד

קבוע בהחלטת הממשלה והכנסת, ורק החלטת הממשלה מאשרת על ידי
הכנסת לכולה לפרק אותו. מה שמציע החוק, ולא בלי כוונה, ש"הממשלה
רשאית בצו שיפורט ברטוטות, למנות אדם או חבר בני-אדם להיות רשות
לפיתוח הארץ"... "חדלה רשות הפיתוח מכהן, סמכויותיה וזכויותיה
עוברות מאליהן לטר-האוצר...". לא כתוב שמי היא פוסקת מכספן וזה
ההבדל היסודי בין הצעתו של חבר-הכנסת ציזלינג ובין הצעת הממשלה.
לפי החוק המוצע על ידי הממשלה, הרי בדיוק כמו שהודיע בכנסת על
הקמת רשות כזאת, היא יכולה להודיע שרשות הפיתוח חדלה לכהן והסמכויות
עוברות לטר-האוצר ואין יותר רשות פיתוח.

א. חוסי:

אז ישנה כנסת שיכולה לפטר את

הממשלה.

א. בהיר:

רציתי להעיר שבבירורים הקודמים

החלטנו להוציא את המלה "אדם"

והחלטנו להשאיר רק "חבר בני אדם" וביניהם נכללים באי-כוח קרן-

הקיימת לישראל וקרן-היסוד ושזה ייעשה על ידי הודעה בכנסת.

טר-האוצר הסביר לנו באחת

הישיבות מדוע הוא צריך דבר זה ש"רשות הפיתוח חדלה להתקיים",

יכול להיות ששחר הממשלה תציע לכנסת להכניס שינויים ב"רשות

הפיתוח". רשות הפיתוח זה מוסד בעל אמצעים ובעל נכסים וכדי שלא

יווצר חלל ריק הרי באופן אוטומטי כל הסמכויות עוברות לממשלה

לטר-האוצר. כאן ישנה בעיה אחרת והיא-התקציב, ועוד לא הגענו

א. בהיר:

3 כולל את הכל. בהצעתו של חבר-הכנסת ציזלינג הוא מדבר על מועצת פיתוח מרכזית, מדבר על אזור פיתוח ומדבר על מנהל, ודברים אלה בחלקם הגדול כלולים בטעמים אחרים ובטעין 3. הוא מדבר על סמכותה ותפקידה של רשות הפיתוח ובאלקט הגדול הדברים אינם נחוצים, למשל, שאלת המנהל כי בחוק אין מכניסים כוסד מנהל. אין הבדל ביחס לניסוח המושג "נכס", פה ישנה רק שאלה אחת: האם צריכים להיות מועצת פיתוח מרכזית ואזורי פיתוח. עד כמה שאני יודע, החלטנו בנוגע להצעות אלה. ביחס למועצת פיתוח החלטנו שועדת הכלכלה של הכנסת תקבל דו"ח קבוע. ביחס לאזורי פיתוח, הרי דבר זה איננו מצעת החוק שהוגשה וחבר-הכנסת ציזלינג רשאי להכניס הסתייגות.

צ. זילביגר: הוחלט, והיתה הצבעה על סעיף אשר אמר: "רשות הפיתוח תגיש לוועדת הכלכלה של הכנסת דו"ח-וחשבון על פעוליותיה אחת לשלושה חדשים לפחות, וחייבת להיועץ בוועדה זו על דרכי פעולתה ובענינים הנוגעים בשימוש בסמכויות לפי חוק זה".

א. בהיר: זה היה ביחס למועצה המייעצת וחבר-הכנסת ציזלינג אמר שהוא יבדוק אם לקבל זאת או להכניס הסתייגות.

ח. לנדאו: מהי ההחלטה ביחס להרכבה של רשות הפיתוח?

א. בהיר: אמרנו שיהיו חמישה באי-כוח: ממסרד-האוצר, ממסרד החקלאות, ממסרד ותעשייה ומסרד העבודה ועוד שלושה באי-כוח של הקרן-הקיימת, קרן היסוד ומחלקת ההתייבות של הסוכנות. בכל הנקודות האלה הגענו כבר למיכוסים. ישנם רק שני דברים שעליהם אין הסכם: אזורי פיתוח והרשות המבצעת.

א. ציזלינג:

מה שאתה אומר זה לגבי המועצה, השוני
בין ההצעה שלי לבין ההצעה האחרת, אינו
בזה שכאן יש וטס אין, זהו שוני של תוכן. הממשלה שומרת לעצמה יד חפסית
ואינה אומרת שום דבר מגמתי. ההגדרה מה זאת רשות פיתוח כוללת, בהתאם
לפרצדנט בחוקים אחרים שהממשלה הכניסה, מגמות של רשות פיתוח. כאן
ישנם סעיפים שהועתקו מהחוק לעידוד השקעות הון. פירוש הדבר שהיסודות
שמחייבים את הממשלה, וזה גם בכל ממשלה אחרת אשר תקום, הרי כל זמן
שהדבר לא יסתנה זה לא תלוי בצירופים של הממשלה כי אם בהחלטות הכנסת
ובחוק. זו נקודה אחת.

אשר לדבריו של חבר-הכנסת באיה זה

נכון שכאשר דובר על מועצת פיתוח ^{מוכס} שתהיה לה סמכות מייעצת בכל תפקידיה.
אחר כך / מה יהיה תפקידה של המועצה. אני ~~מסרתי~~ - לאחר שהודיעו
שהיא תיועץ בוועדת הכלכלה של הכנסת - שאני צריך לסקול אם אכנס גם
זה וגם זה, אבל אין זה שייך להרכבה של רשות הפיתוח. רשות הפיתוח,
לפי ההגדרה של הועדה, ולא של הממשלה, זהו חבר אנשים שיסתתפו בו
מסדרים שונים. אם זה מוכנס, יתכן שגם בענין זה אלוטר על ההסתייגות.
אני צריך להוועץ עם סיעתי ואני שומר לעצמי זכות להסתייגות ויתכן
שאוטר על זה.

לעומת זאת אני מודיע מראש שנקבל

אם ^{אמנם} בתכניתה של הממשלה לומר, מה הן המטרות של רשות הפיתוח. מטרות
אלה קובעות מדיניות של פעולה כלכלית מסוימת. הוא הדין ביחס לרשות
מטנה ואזורי הפיתוח. אין זה רק דבר טכני כי זה קובע קונצפציה של
צורת ההגשמה של הדבר ואחרי זה יש לזה הסבר מלא בהצעות המפורטות
והכוללות בדרך הגשמת החוק.

היור' ס. בדר: אני מבין זאת כך. בכל הסעיפים

כתוב מה שיש ברשותה וביכולתה של

הממשלה לעשות לפי הסעיפים השונים, בזה אין ניגוד. חבר-הכנסת
ציזלינג הורס להגדיר את המטרה.

ס. גורן: לדעתי הויכוח עם חבר-הכנסת ציזלינג

הוא על דבר אחד: על קונצפציה של

רשות פיתוח אחת ומרכזית. שמענו מפי שר-האוצר מה דעתה של הממשלה

ש. גורן:

וכי עוד לא ברור לממשלה שזו הדרך הטובה ביותר שמהיה רשות פיתוח אחת או מרכזית. יכול להיות שמהיה לדברים מסוימים רשות מסוימת, וטר-האוצר דיבר על כך. בעצם יש לרשות הפיתוח מקסימום סמכויות שבכלל אפשר לתת. ה"פריאמבל" הוא לא בסמכויות אלא בהגדרה מה זו רשות פיתוח מרכזית בסעיף ה-1, פירושים. גם החוק הזה מאפשר לממשלה וגם לנו, לראות את רשות הפיתוח הזאת כבעלת סמכויות מספיקות, כלי שנגדיר למפרע את הנקודה הזאת של ה"פריאמבל".

א. חוסי: איננו חייבים וגם איננו יכולים

להסביר כאן את עטדת הממשלה, אבל שפענו מה הסבר שהממשלה לא התעלפה מן הענין אלא בפירוט הוציאה זאת. היתה פה הסברה להגדרת הסמכויות, אבל היות וזה חוק מוסווה במידה רבה, החליטה הממשלה להוציא זאת. כמובן שפותר לחבר ועדה לחשוב אחרת. זה ביחס לרכוש הגרמנים והערבים ומסיבות פוליטיות חיצוניות אי-אפשר להכניס זאת, כי ישנו מו"מ על פצויים, ישנו מו"מ על החזרת קרקעות של גרמנים. הממשלה אומרת שבגלל זה אינה רוצה להכניס הגדרות ברורות. אני מציע לסאול את טר-האוצר אם הוא עומד על זה שלא תהיינה הגדרות, אם הוא אינו עומד על כך אני אתמוך בזה, כי באופן פרינציפיוני איננו מתנגד להגדרה של חבר-הכנסת ציזלינג מה רשות הפיתוח צריכה לעשות, אבל לממשלה ישנן סיבות לא להכניס זאת דוק בחוק הזה. אני מציע להפסיק עכשיו את הויכוח ולסמוע את דעתו של טר-האוצר. אם הוא יאמר שהוא עומד על כך שלא להכניס הגדרות, אז תהיה לחבר-הכנסת ציזלינג הסתייגות על כל הענין. אם הממשלה לא תעמוד על זה אפשר לקבל את התוכן העקרי של דברי חבר-הכנסת ציזלינג ולא יהיה ויכוח.

היור"מ. גורן: אני מניח שאריכה להינתן פה הסוואה,

אבל בחוק לעידוד השקעות הון כתוב

בסעיף 1. פירושים (א) "מרכז ההקעות פירושו - מרכז לעידוד השקעות הון שיוקם לפי חוק זה למטרת פיתוח כולל הייצור של המדינה וקליטת עליה רבתי".

הי"ר מ. בדר:

אין זה סופנה רק ליהודים. היה ויכוח האם ה"הסקעה מאושרת" תפסק על פי שלושה סעיפים אלה או לא, היו כאלה שמתנגדו.

א. בהיר: אם אנחנו ננסח דבר זה ונגיד שרשות הפיתוח לסם מטרתה, פיתוח כושר היצור... ונשאיר ארבעה סעיפים אלה, הרי יש פה עוד דברים שאין להם ענין לחוק זה. למשל ענין המכירה, זה ענין ללקחים אחרים. חבר-הכנסת ציזלינג רוצה להציע הצעת חוק על הלאמת קרקע או החזקתה על ידי המדינה וכו'.

הי"ר מ. בדר: אנחנו מסכמים שנשאל את סר-האוצר עוד היום. האם הוא עומד על זה שלא יבואו פירוט למוסג "רשות הפיתוח" זכויותיה ומסכויותיה. הויכוח הוא, אם להרחיב את הפירוט או להגביל. אם הוא יעמוד על כך שלא יהיה פירוט, אני מבין שרוב הועדה מקבל את דעת סר-האוצר וחבר-הכנסת ציזלינג שומר לעצמו זכות הסתייגות.

ח. לנדאו: אני מבקש לרשום את ההסתייגויות שלי: בסעיף 3 (2) אני מבקש להוסיף: "באיסור ועדת הכלכלה".

את סעיף 3 (5) אני מבקש לשנות ולכתוב: "להלוות כספים, לתת איראי ולערוב לחובותיהם ולחוזיהם של אנשים אחרים במסגרת התקציב".

א. חוסי: היות ובזמני נתקבל תוכן הדברים הוחלט לבקש את היועץ המשפטי להציע נוסח.

ח. לנדאו: בסעיף 3 (6) אני מציע לכתוב: "להשתתף בהקמת חברות ואגודות שתופיות או להצטרף אליהן".

ח. לנדאו: אני מבקש בטעיף זה להוציא את המלה "ליסד" וגם להוציא: "שותפיות" כי שותפות זו יחידה משפטית בערבות בלתי סוגבל ואני מתנגד לזה. בטעיף 3 (8) למחוק את המלים "ולקבוע את תנאי שירותם" ובמקום זה לכתוב: "בהתאם לתקן עובדי המדינה".

א. חוסי: היות ומדובר פה על בניית והקמת כבישים, מסילות-ברזל, גשרים וכו' הרי מדובר כאן על סאות אלפי פועלים ואי-אפשר להצמיד אותם לעובדי המדינה. לא רצינו לצרף לזה תקציב כי איננו רוצים לקבוע את דרגת השכר של הממשלה.

ח. לנדאו: אנחנו רוצים שיהיה סטטוס שווה ודינם של אלה כדין כל עובדי המדינה. אני מציע למחוק את טעיף 3 (9). אין לו כל משמעות והוא מערפל את כל מה שנאמר קודם. בטעיף 3 (10) נאמר גם "המדינה" וגם "הממשלה", לדעתי אין צורך בשניהם.

א. חוסי: תיקון זה מתקבל והחלטנו לכתוב: "יחד עם מוסדות המדינה" ומחקנו את המלה ממשלה.

אני מציע להוסיף טעיף מסנה נוסף בנוגע לתקציב: "למלוותיה, לאשראי שלה ולערבותיה, דון רשות הפיתוח כדין רשות המדינה". ז.א. שיוגש תקציב רשות הפיתוח לפי סמוגס תקציב המדינה.

א. חוסי: בטעיף 3 (5) ביקשנו את היועץ המשפטי לנסח זאת בצורה אחרת ואם מתקבל על דעתו של חבר-הכנסת לנדאו, יכול להיות להצעה זו סיומת.

ח. לנדאו: הצעה זו אינה מיותרת כי מדובר במלוח ואטראי שתקבל ולא שתתן.

צ. זילביגר: אני מציע בתוך סעיף 3(5) של דעות הפיתוח ולאן דוקא בסעיף 3(5)!

"תקציב רשות הפיתוח יקבע על ידי חוק של הכנסת; רשות הפיתוח לא תוציא כל הוצאה ולא תקבל עליה כל התחייבות כספית, אלא אם היתה להוצאה או להתחייבות הקצבה מתאימה בתקציב שנקבע כאמור, או אושרה על ידי ועדת הכלכלה, או ועדת הכספים של הכנסת".

איזו ועדה להכניס בסעיף זה, על זה

אפשר להחליט כאן.

א. חוסי: הייתי רוצה לדעת אם זה נתקבל בהסכמתו של סר-האוצר?

צ. זילביגר: זה נתקבל / בהסכמת משרד סר-האוצר. אם אוטרים

שהתקציב יקבע על פי חוק של הכנסת, זה פותח שתי אפשרויות: או חוק מיוחד ונפרד לתקציב של רשות-הפיתוח, או סעיף מיוחד שיסולב בחוק התקציב הכללי. סעיף זה מכונן בעיקר למקרה אם לרגל פעולות דחופות תזאלץ רשות הפיתוח לחרוג מהתקציב המאושר ותבקש רשות על כך שהועדה הטוססכת של הכנסת.

ח. לנדאו: האם מתוך זה נובעת הפסקנה שאם רשות הפיתוח רוצה לקבל הלואה היא נזקקת

רק לאישור ועדת הכלכלה? ביחס למלוח שהרשות מקבלת, גם ועדת הכספים אינה יכולה להחליט על כך, אלא זה צריך לקבל את אישור הכנסת בצורת חוק.

צ. זילביגר: נביח שהממשלה תקבל מלוח לזמן קצר ויש לה הקצבה מתאימה לאותה התחייבות

בתקציב, היא אינה צריכה לבוא לכנסת ולבקש חוק מיוחד.

אם רשות הפיתוח תרצה לקחת מלוה גדול
לזמן ארוך, יטפיק לפי הצעה זו, אם

ח. לנדאו:

ועדת הכלכלה תאשר את הדבר.

היור' ס. בדר: אני חושב שדבר זה לא סספיק, כי אנחנו
צריכים גם לרשות הפיתוח להכניס סמכויות
אחרות מחוץ לסתי הסמכויות שקיימות לגבי תקציבים מול הכנסה והוצאת
כספים במדינה. הכנסת היא שמאשרת את התקציב דרך ועדת הכספים.

א. חוסי: ביחס לכספים אין שום ספק.

צ. זילביגר: סתי הסמכויות הוכנסו. אני חושב
שבאמת יותר רצוי להכניס את ועדת
הכספים מאשר את ועדת הכלכלה.

א. ציזלינג: יש לי בקשה סידורית כפולה. כיון
שאני רואה כי צפוי שהחוק יוגש כך
שהחלק הארי שבו יובא כהסתייגות, ומשום שכבר כאן קרה לי שבזמן
הדיון נאמר לי כי הניסוח/איננו משפטי, אני רוצה לבקש את זכותי
כי משרד-המשפטים ינסח את הצעותי ניסוח משפטי בשיתוף אתי. אינני
רוצה את הצד הזה שבויכוח בזמן הדיון בכנסת.

צ. זילביגר: תפקידי הוא בעצם לשרת את הממשלה,
אבל אני מוכן להתקשר עם חבר-הכנסת
ציזלינג ובעד זאת יחד.

א. ציזלינג: בזמנו הוחלט בוועדת הכנסת כי ישנה
זכות לכל מיעוט לבקש ניסוח משפטי,
היה כבר תקדים כזה גם בוועדת החינוך.
ועוד בקשה לסדר. הכינותי תיקונים

לפי סדר הצעת החוק של הממשלה ואני מבקש לקרוא אותם. הצעתי

א. ציזלינג:

שתכנית הפיתוח טרשית הפיתוח רוצה לפעול על פיה תובא לאיסור הכנסת.
בויכוח הזה הענין נאבד, אני מבקש לקרוא את הצעותי סעיף סעיף,
לאשרן או לדחותן.

א. חושי: עברנו על הכל פרט לפרק הראשון

- פירושים. לא עברנו על סני
הסעיפים האחרונים כיון שלא גמרנו את סעיף 4. בסעיף 6 שמר לעצמו
חבר-הכנסת ציזלינג זכות הסתייגות שהמסונה יהיה ראש-הממשלה ולא
ר-האוצר כפי שהוצע בהצעת הממשלה. בסעיפים האחרים, או שהוא קיבל
את הדברים או לא. קראנו את הכל ורשומות אצלי ההערות לכל סעיף
וסעיף כפי שהובעו בזמן הקריאה.

א. ציזלינג: אני חושב שאתה טועה. דלגנו

על הענין של הפירושים אבל
לא קראנו את הסעיפים האחרים. קראתם רק את הסעיפים המקבילים
להצעת הממשלה. האם דנו בפרק הרביעי סעיף 10 - יסודות לתכנית
פיתוח?

צ. זילביגר: עברו על הכל ונסארו לדיון

רק סני הסעיפים האחרונים
וסעיף 3(4).

א. ציזלינג: אני זוכר שהוחלט לדון בסעיף

4 ואחר כך לענות לפירושים.
הנה מוצעת עכשיו הצעה על ידי הממשלה שהיא מקבילה לסעיף 4.
פה מדובר על תקציב ואני אומר שיש להביא את יסודות תכנית הפיתוח
לאיסור. תכנית פיתוח, זו לא רק שאלה של תקציב. בכל ממשלה ובכל
מדינה תכניות הפיתוח מתאטרות על ידי הפרלמנט.

א. חוסי: אנו קראנו את הכל. במקומות שיטנם
סעיפים מקבילים דנו על כך ובמקומות
שאינן, אמרנו: או שחבר-הכנסת ציזלינג יכניס הסתייגות או שיותר עליהם.

היור' ס. בדר: אנחנו יכולים לעבור על זה. אם ישנם
יסודות לתכנית פיתוח ולאחר שבפריאמבל
של הממשלה אין סעיף כזה והוצע שבדרך עם סד-האוצר אם הוא עומד על כך
שלא להכניס זאת, אני מבין שזו רק קריאה שלא תעזור כלום, כי לא ירצו
להכניס דבר שאיננו.

א. חוסי: מפני זאת עברנו על זה בקריאה.

היור' ס. בדר: קורא את הפרק השלישי: תקידי רשות
הפיתוח בהצעתו של חבר-הכנסת ציזלינג.

א. בהיר: עד סעיף זה, בקטר יכל מה שקטור עם
רשות ומועצה מרכזית, חבר הכנסת
ציזלינג שטר לעצמו זכות הסתייגות.

א. חוסי: כל הדברים בפרק זה נדחו כי אינם
שייכים לחוק. אין תקדים בטום חוק
בדבר זה.

היור' ס. בדר: בפרק 3 סעיף 8 חבר הכנסת ציזלינג
טומר לעצמו זכות הסתייגות.
אחר כך יש סעיף 9 (א) בעלות על הקרקע זה מקביל לסעיף 4. ועל זה עוד
נחליט. אותו דבר בקטר עם בעלות על המים ובעלות על אוצרת הטבע.

א. ציזלינג: בקטי שלפני ההחלטה על סעיף 4
נקבל את תשובותיו של סד-האוצר
לסורה של שאלות אשר הצגתי, כי מהן תוצאות לחוק.

א. ציזלינג:

למסל השאלה: מה יהיו מחירי הקרקעות, איך ישתמרו המחירים, כיצד יספיעו על מחירי היצור וכו'.

היור' מ. בדר: טר-האוצר לא יוכל לענות על כל השאלות האלה, למסל, איך זה יספיע על מחירי היצור, כי זו יכולה להיות רק השערה.

ט. גורן: כל המספרים האלה יכולים להיות רק מסוערים והדבר אינו תלוי בתשובות סנקבל מטר-האוצר, גם התשובות הטובות ביותר על הערכות של טר-האוצר איך זה יספיע וכיצד זה יספיע על מחירי היצור, צריך להיות ברור שלא זה הקובע בנקודה סחבר-הפנסת ציזלינג עומד עליה.

א. חושי: אילו חבר-הכנסת ציזלינג היה מסכים להצעתי אז יש ערך לתשובות. הזכרתו שיח הבדל בין אחד פרו-מיל ואחד פרו מאה ולו קיבל את הצעתנו זו אז יש הגיון לבקש מטר-האוצר פירוש, אך אם חבר-הכנסת ציזלינג מתנגד לכל מכירה, הרי זה לא חשוב. ישנם כאן חילוקי-דעות רציניים וצריך להחליט על סעיף 4.

א. כהן: אינני יודע אם צריך להכניס זאת בחוק, אבל קיים רצון להכניס סלפחות נוגע לאדמה חקלאית או אדמה שהממסלה תקבע כי היא מיועדת להיות חקלאית, תהיה זכות רק לקרן-הקיימת.

א. חושי: יטנו סעיף בחוק האומר שבכלל אסור למכור אלא רק לקרן-הקיימת.

היור' מ. בדר: אני מציע להשאיר את סעיף 4 ולעבור לפרק הרביעי: יסודות לתכנית הפיתוח.

היו"ר מ. בדר:

זהו הסעיף של תכנון.

א. חושי:

אמרנו שסעיף זה מיותר ואינו שייך
הנה, לממשלה יש מסדר תכנון והוא
צריך לטפל בדברים אלה, זה אינו שייך לחוק הזה.

היו"ר מ. בדר:

אני מבין שחבר-הכנסת ציזלינג
שומר לעצמו זכות הסתייגות בכל
הסעיף הזה. (קורא פרק חמישי: רשויות משנה).

א. חושי:

ישנה התנגדות גם לזה כי זה אינו
שייך לחוק.

היו"ר מ. בדר:

חבר הכנסת ציזלינג שומר לעצמו
זכות הסתייגות גם בסעיף זה.
בקשר לפרק הששי: סמכויות והוראות כלליות, זה כבר נקבע. בסעיף
17 של פרק זה נדחה הדיון ובסעיף 18 ישנה זכות בכורה להצעת הממשלה.
אנחנו צריכים לחזור לסעיף 4.

א. ציזלינג:

להצעת הממשלה בסעיף 18, אם סעיף
4 לא יתקבל, אני מתנגד לסעיף זה
ואני שומר לעצמי זכות לתקן.

א. חושי:

אני רוצה להקריא את הנוסח שאנו
מציעים במקום סעיף 4. א) מדמה
חקלאית: רשות הפיתוח תהיה רשאית למכור קרקע חקלאית רק למרן-הקיימת,
לרשויות מקומיות, ולמוסד מוכר כמישיב ערבים מחוסרי קרקע.
ב) קרקע עירונית: מותרת במכירה פרט לאותם השטחים שהוזכרו על ידי
ראש-הממשלה כמיועדים לשיכון עולים ולשכון עממי ולצרכי פיתוח.
שטחים אלה דינם כדין קרקע חקלאית.

א. בהיר: אני מציע בסעיף א' לא להכניס רשויות מקומיות. ובסעיף ב' במקום "לצרכי פיתוח" אני מציע להכניס "לצרכי הרשויות המקומיות".

א. חושי: כאן אתה אוסר ורק אתה סחיר.

א. בהיר: נאסר כאן שקרקע עירונית מותרת למכירה פרט לקרקע שמיועדת לשיכון עולים. לדעת אסור גם למכור לפרטים קרקע המיועדת לרשויות המקומיות.

א. חושי: סותר למכור לפיריית חל-אריס.

קרקע המיועדת לגן, עירוני?

א. בהיר: לא. רשות הפיתוח תמכור לקרן-הקיימת וקרן-הקיימת תמכור לעירייה.

ח. לנדאו: נניח שרשות הפיתוח מסרה קרקע לשרותה של רשות עירונית מסוימת, והרשות המקומית רוצה להשתמש בקרקע למטרותיה היא, ואחר כך רשות הפיתוח תיקח זאת חזרה ותרצה למכור את זה.

א. חושי: בכל מקרה ומקרה של מכירה צריכה להיות החלטה מיוחדת של הממשלה.

א. ציזלינג: אם הצעותי וההסתיגויות היסודיות שלי תיפולנה, אניש לסעיף זה

לאישור הצעת תוספת: "הממשלה תניש לכנסת/תוך שלושה חדשים את מפת השטחים האסורים והמותרים למכירה לפי סעיף זה. עד הגשת המפה תותר מכירת קרקע באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, בלבד". ההגדרה של שטח עירוני היא הגדרה המשתרעת על פני כל ארץ-ישראל והיא שרירותית, השתתפתי הטבוע בכינוס של המועצה האיזורית בכפר-וייתקין ועל הקיר היתה תלויה

א. ציזלינג:

עמק-חפר וזה מקיף, אם אינני טועה; 96,600 אלף דונם. יש לי רשימה של שטחי פיתוח עירוני, ראשון-לציון, למסל, מקיפה כ-46 אלף דונם ז.א. שאדמה זו תהיה מותרת למכירה. האם מישהו קבע את גבולות הכפר ואת גבולות העיר? האפשרות של מכירת אדמה עירונית לא תסנע בעד הקמת ערים גדולות וצפופות בארץ, ואני קודם כל מעוניין לפזר את האוכלוסיה ולא לרכזו במקום אחד. עצם העובדה שאדמה עירונית תימכר, מהווה פירצה גם לגבי אדמות חקלאיות, כי פירוש הדבר, שתימכר אדמה במרסס (גוש עין-חרוד), פירוש הדבר, שתימכר אדמה בסניבות בית-שאן ופירוש הדבר, שתימכר גם אדמה בנגב. אני מבקש שהממשלה תגיש במסך שלושה חדשים מפה של השטחים ואז נדע אם זה אחד פרו מיל או אחד פרו מאה.

היור' מ. כדר: אני מבין שאם הצעתו היסודית האוסרת

כל מכירה ותותר רק לקרן-הקיימת,

לא תתקבל, חבר-הכנסת ציזלינג מכניס הסתייגות.

א. כהן: אני מכיר רזה שיש צורך בהגבלה

לגבי דבר זה, כי אנחנו יודעים

שישנה מכירה קבועה בהסתוריה של התפתחות של קרקע עירונית וכפרית. גם אם נקבל מפה כפי שמציע חבר-הכנסת ציזלינג לא יהיה בזה מסום מוצא, כי אי-אפשר להקפיד את פיתוח הארץ. אולי היועץ המספטי ינסח את הצעתי שיש להגביל את המכירה של קרקע עירונית רק לצרכי בניה והבניה מוכרחה להיות מוגבלת בזמן. ז.א. שאם במסך זמן ידוע לא יוקם הבנין תבוטל המכירה.

ח. לנדאו: אינני רוצה לחזור על הויכוח

שהיה כאן בנקודה זו. באופן

פרינציפיוני היינו צריכים להתנגד שהממשלה תמכור קרקע שנמצאת ברשותה. כל ההצעה באה לאור המצב הכספי במדינה וזה המניע היחיד שמביא את הממשלה לידי הצעה זו. השאלה היא מה הן הסמכויות שלפיהן תוכל הממשלה לנהוג ברזרבה הקרקעית. ולגבי הסעיף של אדמה חקלאית

ח. לנדאו:

אני מערער על המושג של "מוסד מוכר כמישב ערבים מחוטרי קרקע". על ידי פסקה זו אנו מכניסים טרמין המאשר קיומם של שני עמים בארץ הזאת, ואני סבור שאיננו אריכים לעשות זאת. איננו יודעים מה תהיה ההתפתחות ומה תהיה המדיניות לגבי הערבים, נעתיד הקרוב. אנחנו איננו הגורם היחידי הקובע את המדיניות. הצעתי היא לכתוב: "ולמוסד התישבותי מוכר". בידי הממשלה הוא הדבר להקים מוסד מוכר כדי ליישב ערבים ויש לנו הבטחון שלא תקים מוסד התישבותי נפרד ליהודים.

א. חוסי:
אני מתנגד לזה.

ח. לנדאו:

אשר לקרקע עירונית, בקשר לסעיף 4.
ברור שמגמת החוק של הממשלה היא שמצד אחד תקבל כספים ומצד שני תתן סטטוס ליגלי למכירה. ישנו גם שיקול שני. כפי שסמענו, הרי קרקע חקלאית ממילא לא תימכר, והקרקעות העירוניות שיועמדו למכירה יימכרו מתוך מגמה לפיתוח הפרברים. אני משוכנע בצורך הזה של מכירת קרקעות, לפחות מבחינת מימון תכני הבטחון. הקרן-הקיימת כבר עטתה כדבר הזה והזרימה כספים לצרכי הבטחון בדרך זו. אבל אני דורש שיהיה פיקוח רציני על המכירות. אנו חיים במדינה שההפליה לא נעקרה מתוכה כליל. יש גם אזהרות ממדרגה ראשונה וישנם מוסדות ממדרגה ראשונה, וישנם מוסדות גם ממדרגה שניה. אני מדגיש שאין בקורת יעילה בסטח זה. אני מציע להשאיר בסעיף "לצרכי הרשויות המקומיות" כי המדובר הוא ברזרבה קרקעית לצרכי התפתחות עירונית. חבר-הכנסת חוסי הציע שזה יחול על סטחים שהוכרזו על ידי ראש-הממשלה כסטח רזרבי לפיתוח מסוים ואת אלה אסור למכור.

א. חוסי:
ואסור להעביר זאת לעיריה שתפתח את

הקרקע?

ח. לנדאו:

היא לא תמכר אלא תועבר. אני מציע להוסיף שבכל מקרה ומקרה שממשלה

א. בהיר: ביחס לקרקע עירונית ולמען מנוע אי-הבנות

ביחס לביטוח שמציע חבר-הכנסת חוסי ובין

מה שאני חושב. אמרנו שזה יהיה לטיכונן עולים ולטיכונן עממי ולארכי פיתוח, אני אומר שזה כולל גם את הצרכים של הרשויות המקומיות לפיתוח העירוני וכו', קרקעות אלה דינן כדין קרקע חקלאית. האם חבר-הכנסת לנדאו דורש שהקרקע שנחוצה לעיריה תעבור לרשות העיריה, או שתהיה קרקע של הקרן-הקיימת העומדת לרשות העיריה?

ח. לנדאו: היא אסורה למכירה.

א. בהיר: אני יודע על אדמות שהיו ברשות מועצת

רמת-גן ובמכרו לפרטים.

א. חוסי: נאמר שבחיפה ישנו סטח שהוקצה לגן-עירוני,

מדוע יש להעמיס את זה על הקרן-הקיימת

ולא על העיריה?

א. בהיר: הקרן-הקיימת יכולה לבוא במרום עם העיריה

על השתתפותה בנטיעה, אבל הקרקע צריכה

להיות ברשותה של הקרן-הקיימת. אני רוצה להציע לברר עם הקרן-הקיימת

ולברוק איך זה היה נהוג עד עכשיו ולפי זה נקבע איך ננהג לעתיד.

הפרינציפ ברור שהסטחים שמיועדים לפיתוח עירוני יהיו אסורים למכירה.

אם זה יהיה ברשות הקרן-הקיימת או ברשות המועצה העירונית, זאת צריך

לברוק.

עכשיו ישנה נקודה שניה: מה הם גבולות

הסטחים המותרים למכירה. שמענו מפי היועץ המשפטי שיטנם שני גבולות,

צ. זילביגר: למעשה ישנם שלושה סוגים של סטחים:

סטח העירוני, סטח בנין ערים וסטח עירוני

לצרכי מס רכוש עירוני. הארץ כיום מחולקת לאזורי בנין ערים, ז.א.

שכל נקודה בארץ נמצאת בתחום איזה שהוא אזור של בנין ערים. אזורים

אלה הם יותר רחבים מאשר אזורי העירוניות. מבחינת הסטח האזור המצומצם

ביותר הוא סטח העירוני וגם מספרם מצומצם יותר.

האם יש הבדל בין המושג שטח העיריה

א. ציזלינג:

ובין השטח העירוני שעליו מוטל מס

רכוש?

בדרך כלל שטח העיריה מצומצם יותר מהשטח

צ. זילביגר:

העירוני שעליו מוטל מס רכוש עירוני,

לא רק בשטחי העיריות אלא גם בשטחי המועצות המקומיות. החוק קובע

שר-הפנים יכול להקים עיריה חדשה על יסוד כדיקת רצונם של תושבי

המקום. (קורא את רשימת העיריות הקיימות כיום). כל השטחים כלולים

באזורים עירוניים לצרכי מס רכוש עירוני.

האם נכון יהיה אם אמר, סלפי החוק הקיים,

א. ציזלינג:

אם נאמר שמותר למכור שטח שעליו מוטל

מס רכוש עירוני, ושטח שייך לעיריה, ז.א. שבולות השטחים שמהם מותר

למכור קרקעות, כלולים בהחלטות שר-הפנים בלבד?

לפי החוק הקיים, שר-הפנים רשאי, לאחר

צ. זילביגר:

ששמע דוח מפי ועדת חקירה על רצון

תושבי המקום, להקים עיריות חדשות ולהרחיב את הגבולות של העיריות

הקיימות. אשר לאזורים העירוניים לצרכי מס רכוש עירוני, רשאי שר-

האוצר לעשות בדיוק אותו דבר,

שמענו כאן הסברה מפי שר-האוצר וגם

א. בהיר:

מפי מר שפירד שהאדמה הנוטשה במסגרת

של העיריות מהווה, אם אינני טועה, גודל שטח של 65-70 אלף דונם. הוסבר

לנו ששטח זה מתחלק שוב לשני חלקים: שטח בנוי ושטח בלתי בנוי, כאן

מדובר בעיקר על השטח הבנוי כי השטח הבלתי בנוי מהווה את הרזרבה

בשביל שיכון או פיתוח תעשייתי ודינו יהיה כדין קרקע חקלאית

שאסורה למכירה. שר-האוצר סיפר במליאת הכנסת על שטח נטוש

של 30-35 אלף דונם אשר בחלקו הגדול הוא בנוי ונמצא בתוך שטח

עירוני בין מגרשים בנויים ועליהם הוא ביסס את הדרישה שלא לתת

לשות של מכירה. נכון שבחנו אומרים "עיקיה", אבל אני מציע שההגדרה

לצורך חוק זה לא תהיה שטח בנין עריש אלא קרקע בגבול העיריה.

- א. חושי: בגבול העירייה אין שום קרקע.
- א. בהיר: אותם 65-70 אלף דונם נמצאים בגבול העיריות. אנחנו צריכים להגביל שטח מכריזים על עירייה חדשה הקרקע שלה מותרת למכירה. אינני מאיע את הפרינציפ של הגבלת המכירה, אני מדבר על החלטה פרינציפיונית על זכויות המכירה ועל זה אנחנו צריכים להאביע בזמן שמדברים על סעיף 4.
- א. חושי: כל שטחי התעשייה מרוחקים מאזורי העירייה. בחיפה למשל, לא תמצא בגבול העירייה שום ביח"ר. אתה מאיע להשאיר לזה קרקע למכירה ויאר שני אתה מאיע שלא ימכרו.
- א. איזלינג: יוצא שמותר למכור בכל הארץ, כי הארץ מחולקת לשטח בנין ערים.
- א. בהיר: אם אומרים שקרקע חקלאית אסורה למכירה, מוכרחים לתת הגדרה. יש לגרר קודם-כל מה זה קרקע חקלאית ועלינו ללכת בדרך זו ולצייד שאם נגדיר דבר זה שלפניו אסור למכור, ישאר השטח המותר למכירה. עלינו לדעת מה הוא השטח.
- א. יהודה: אני מצטער שאתם נכנסים לבירורים בדברים שאין שום מושג מוסמך על כך. עלינו לעשות שני דברים: עלינו להחליט בסעיף 4, זה ענין פרינציפיוני ואיננו תלוי בשטח, כי חבר-הכנסת איזלינג חולק על מספר 4 אבל אינו מגביל אותו בשטח. לו היה אומר שאם זה אלף דונם הוא מסכים, ואם זה 500 אלף דונם הוא אינו מסכים, אז היה מקום לויכוח. אבל הוא חולק אפילו על דונם אחד ולכן צריך קודם כל להחליט אם מקבלים את סעיף 4. אם אנו מקבלים סעיף זה, אחמוך בהצעתו של חבר-הכנסת איזלינג שנקבל מפה, כי ישנם ויכוחים גדולים על שלושת סוגי הקרקע ויהיה זה בריא אם יציגו לנו מפות המגדירות את השטחים האלה. אבל אנחנו צריכים בענין זה לדעת דבר אחד: שהמצב שלנו הוא כזה שאריך

ז. יהודה:

להכניס שטחים ידועים וברורים שאפשר יהיה למכור אותם. ארזים להשאיר אפשרות למדינה שתוכל לבוא בהצעה נוספת. אם לדוגמה במקום ידוע תמצא אפשרות לפיתוח וזה יהיה מותנה בכך שאיזו חברה תרצה דוקא שם לקנות קרקע לשם פיתוח, הממשלה יכולה לבוא בהצעה נוספת ולבקש על כך אישור נוסף מצד ועדת הכלכלה.

ולכן אני מציע שנצביע על סעיף 4.

אם נחליט על סעיף 4 בחיוב, אני מציע לבקש ממשרד-האוצר שימציאו לנו מפות שתציינה את הגבולות. אני מציע גם להוסיף סעיף שהממשלה יכולה, לצרכי פיתוח, לבוא אל ועדת הכלכלה ולבקש תוספת שטח בנוסף לגבול שיקבע במפה.

א. חושי: אני מציע להתסיק את הויכוח ונשמע

קודם את שר-האוצר מה הוא מגדיר

בתור שטח עירוני.

היור' מ. בדר: אינני חושב שאנו יכולים להצביע

על סעיף 4 כפי שמציע חבר-הכנסת

צבי יהודה. אם יתעורר כאן ויכוח יהיו חברים שיגידו שהם טוכנים

להצביע אם יראו את המפה. הצעתו של חבר-הכנסת ציזלינג היא

הצעה אלטרנטיבית אם לא יקבלו את הצעתו הקודמת.

אני מסכים לקבל את הצעתו של חבר-

הכנסת חושי שנשמע קודם מפי שר-האוצר מה הוא מגדיר בתור שטח

עירוני. אחרי-כן נצביע, ואם הצעתו של חבר-הכנסת ציזלינג לא

תתקבל הוא מציע הצעה אלטרנטיבית.

הדעות ברורות ואני מציע שנצביע

על כך מחר לאחר שנשמע את דעתו של שר-האוצר.

ש. גורן: לי נראה שאריך לבקש גם את היועץ

המשפטי לברר כמה הגדרות; מה ששמעתי

היום מפי היועץ המשפטי לא נראה לי מתאים למציאות.

היו"ר מ. ס. בדר: אבל זה מתאים לחוק.

ש. גורן: ישנם אזורי בנין ערים מחוזיים ולא לזה מתכוון חבר-הכנסת חושי. ישנם גבולות שהם מוגדרים למוניציפליסטטים וזה אינו כולל מאות דונמים. אני מציע שהיועץ המשפטי יביא לנו לישיבה מחר תשובה ברורה בקשר לזה.

היו"ר מ. ס. בדר: אני מבקש את היועץ המשפטי, לאחר ששמע את ההערות והמסקנות, שיביא לנו את חוות דעתו בכתב.

צ. זילביגר: אני אביא מחר את פקודת בנין ערים.

א. כהן: נראה לי שלא יספיק אם שר-האוצר יגדיר מה זאת קרקע עירונית. לדעתי הצעת הממשלה מכוונת לא לתחום עירוני אלא לשימוש עירוני. בניח שיבואו ויגידו שרוצים באשקלון להקים מסודיות בשביל הוליווד וירצו לקנות את הכפר למטרה זו, זוהי בעיה. לי יש רושם שהממשלה בעצמה לא התעמקה די בשאלה זו ואני מציע להזמין את שר-האוצר לבירור נוסף.

א. חושי: הממשלה לא מציעה זאת.

היו"ר מ. ס. בדר: אני מסכים שנזמין למחר בשעה 12 את שר-האוצר.

א. צילינג: אני מבקש שהסיכום הסופי יהיה בשבוע הבא ביום ב'.

היו"ר מ. ס. בדר: הישיבה מחר תתחיל בשעה 10.30 ולשעה 12 נזמין את שר האוצר.

הישיבה ננעלה בשעה 13.30.